

VADĪBAS ZIŅOJUMS

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk Padome) saskaņā ar „Radio un televīzijas likumu”, tika izveidota 1995.gadā un ir neatkarīga pilntiesīga autonoma institūcija, kas atbilstoši savai kompetencei pārstāv sabiedrības intereses elektronisko plašsaziņas līdzekļu jomā, kā arī uzrauga, lai to darbībā tiktu ievērota Latvijas Republikas Satversme, Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums un citi normatīvie akti, kā arī nodrošināta vārda un informācijas brīvība.

Padomes sastāvā pašlaik ir seši locekļi, kurus ievēlē Saeima uz pieciem gadiem. Saskaņā ar 2011.gada 8.septembra grozījumiem Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā, esošo sešu Padomes locekļu pilnvaru termiņš tiek pagarināts līdz jaunās Padomes pilna sastāva izveidošanai, bet ne ilgā kā līdz 2012.gada 1.februārim. Jaunajā Padomes sastāvā tiks ievēlēti pieci padomes locekļi. Padomes darbības nodrošināšanai ir izveidots sekretariāts.

Padomes funkciju veikšanai, tai skaitā sabiedriskā pasūtījuma nodrošināšanai sabiedriskajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos VSIA „Latvijas Radio” un VSIA „Latvijas Televīzija”, nepieciešamo finansējumu piešķir no valsts budžeta. Padome ir kapitāldaļu turētāja sabiedriskajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos VSIA „Latvijas Radio” un VSIA „Latvijas Televīzija”.

Sakarā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu stāšanos spēkā 2010.gada 11.augustā, kas nomainīja iepriekšējo Radio un televīzijas likumu, Padomei un sabiedriskajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir nākušas klāt jaunas funkcijas un uzdevumi, kuras neskatoties uz samazināto un ierobežoto finansējumu, iespēju robežās ir izdevies realizēt, vai ir noteikti mērķi, uzdevumi un termiņi to realizācijai. Kā dažas no tām var minēt:

- izstrādā un koordinē Latvijas elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstību;
- uzrauga sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbību;
- kārtu izsniegto apraides atļauju un retranslācijas atļauju reģistru;
- vāc, apkopo un analizē informāciju par elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbību un attīstību;
- sadarbojas ar citu valstu institūcijām, kas risina elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības un attīstības jautājumus un ar Eiropas Komisiju;
- pasūta elektronisko plašsaziņas līdzekļu jomas funkciju nodrošināšanai nepieciešamos socioloģiskos un citus pētījumus par nozares darbību un attīstību;
- uzklausa, analizē un apkopo skatītāju un klausītāju ierosinājumus, sūdzības un citu informāciju par elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbību;
- pieprasa no elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem raidījumu ierakstus gadījumos, kad ir saņemta sūdzība, un gādā par to glabāšanu līdz galīgai sūdzības izskatīšanai;
- veic elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības monitoringu un apkopo tā rezultātus;

- nodrošina piešķirto valsts budžeta līdzekļu efektīvu un lietderīgu izlietošanu sabiedrības interesēs;
- veicina Latvijas jurisdikcijā esošo elektronisko plašsaziņas līdzekļu konkurētspēju Eiropas un pasaules tirgū;
- rada vienlīdzīgus darbības nosacījumus visiem Latvijas jurisdikcijā esošajiem plašsaziņas līdzekļiem;
- veicina elektronisko plašsaziņas līdzekļu sniegto pakalpojumu lietot prasmi;
- veicina Latvijas nacionālajām interesēm atbilstošu elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu politiku;
- nodrošina sabiedrības, plašsaziņas līdzekļu profesionālo un izglītības institūciju pārstāvju līdzdalību sabiedriskā pasūtījuma veidošanā un izpildes uzraudzībā, kā arī Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālās stratēģijas izstrādē.

Padome, konsultējoties ar sabiedriskajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, sagatavo priekšlikumus gadskārtējā valsts budžeta likuma projektam par sabiedrisko plašsaziņas līdzekļu programmu gada plānu izpildei nepieciešamajiem finanšu līdzekļiem, kā arī pēc gadskārtējā valsts budžeta likuma un tā grozījumu pieņemšanas lemj par piešķirto līdzekļu sadalījumu atbilstoši apstiprinātajiem sabiedrisko plašsaziņas līdzekļu programmu gada plānam.

Padome izstrādā un apstiprina sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu statūtus, iecel un atceļ to valdes, uzrauga elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbību, kontrolējot, vai tā atbilst Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā reglamentētajiem sabiedrisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatnosacījumiem, šo plašsaziņas līdzekļu programmas sabiedriskā pasūtījuma uzdevumiem un, vai finanšu līdzekļi tiek izlietoti atbilstoši apstiprinātajiem budžetiem.

Padome pieņem lēmumu par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības izbeigšanu vai turpināšanu, to reorganizāciju, pamatkapitāla palielināšanu un samazināšanu.

Padomes iekšienē savu darbu veic vairākas komisijas – VSIA „Latvijas Radio” un VSIA „Latvijas Televīzija” revīzijas komisijas, radio un televīzijas raidījumu māksliniecisko kritēriju vērtēšanas komisija, Sabiedriskā konsultatīvā komisija, kuras sastāvā iekļauj biedrību, nodibinājumu, profesionālo iestāžu un citu organizāciju pārstāvjus, kas darbojas plašsaziņas līdzekļu, izglītības, kultūras, zinātnes un cilvēktiesību jomā.

2011.gadā resors „47. Radio un televīzija”, saskaņā ar ikgadējo valsts budžeta likumu, veica sekojošu programmu realizāciju:

- „Nozares vadība”, kas nodrošina Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes darbību;

- „Radio programmu veidošana un izplatīšana”, kas ir valsts finansējuma daļa VSIA „Latvijas Radio” sabiedriskā pasūtījuma realizēšanai;
- Programmas „Televīzijas” apakšprogramma „Programmu veidošana un izplatīšana”, kas ir valsts finansējuma daļa VSIA „Latvijas Televīzija” sabiedriskā pasūtījuma realizēšanai;
- Programmas „Televīzijas” apakšprogramma „Reģionālās televīzijas”, kas ir valsts finansējuma daļa reģionālām televīzijām ziņu sižetu sagatavošanai, kurus pārraida VSIA „Latvijas Televīzija” saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem;
- no programmas „Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” tika piešķirti līdzekļi Nacionālai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei, lai nodrošinātu likumā „Par priekšvēlēšanu aģitāciju pirms Saeimas vēlēšanām un Eiropas Parlamenta vēlēšanām” elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem noteikto pienākumu izpildi un uzraudzību, kā arī pārskaitīšanai VSIA „Latvijas Radio” un VSIA „Latvijas Televīzija”, lai nodrošinātu Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā noteikto sabiedrības informēšanu priekšvēlēšanu aģitācijas un vēlēšanu laikā, kas arī tika veiksmīgi realizēti.

2011.gadā Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome valsts dotācijas līdzekļus izmantoja, lai nodrošinātu Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā noteikto funkciju izpildi, t.sk.:

- tika izstrādāta un apstiprināta Sabiedriskā pasūtījuma daļa, ko 2012.gadā realizēs sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi VSIA „Latvijas Radio” un VSIA „Latvijas Televīzija”;
- tika izstrādāts valsts budžeta projekts sabiedriskajam pasūtījumam, kuru realizē sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi VSIA „Latvijas Radio” un VSIA „Latvijas Televīzija”;
- savu darbību veica „Jauna sabiedriskā medija izveides darba grupa”;
- darbojās Sabiedriskā konsultatīvā padome, māksliniecisko kritēriju vērtēšanas komisija, kas ņēma aktīvu dalību raidījumu mākslinieciskā kvalitātes vērtēšanā sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu VSIA „Latvijas Radio” un VSIA „Latvijas Televīzija” programmās;
- tika veikta Saeimas priekšvēlēšanu aģitācijas kontrole raidorganizāciju programmās;
- 2011.gadā notika 45 Padomes sēdes un tika pieņemti 160 lēmumi;
- tika apstiprināti Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu VSIA „Latvijas Radio” un VSIA „Latvijas Televīzija” 2010.gada pārskati;

- Padomes Monitoringa centrs analizēja 2 240 raidījumu stundas, t.sk. televīzijā 2 142 stundas, radio 98 stundas un par to sagatavoja ziņojumus;
- 2011.gadā tika ierosinātas 20 administratīvās lietas, piemēroti 7 administratīvie sodi;
- saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā noteikto funkciju izpildi, tika veikti 24 grozījumi apraides un retranslācijas atļaujās, tika atjaunotas 9 apraides atļaujas (radio), tika izsniegtas 43 apraides un retranslācijas atļaujas (21 radio, 5 televīzijām, 17 kabeļtelevīzijām), tika anulētas 4 licences;
- Padome 2011.gadā izsludināja 9 konkursus (t.sk. uz brīvajām radio frekvencēm un par novadu ziņu sagatavošanu);
- 2011.gadā pret Padomi tika iesniegti 8 pieteikumi tiesā, turpinās 1 tiesvedība no 2008.gada, turpinās viena tiesvedība no 2010.gada, neviena tiesvedība nav beigusies, Padome nevienu tiesvedību nav uzsākusi;
- izpildot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma normu par sadarbību ar nozares starptautiskajām institūcijām (Eiropas raidorganizāciju Regulatoru apvienība (EPRA), Direktīvas „Televīzija bez robežām” kontaktkomiteja, Mediju un jauno komunikācijas pakalpojumu saskaņošanas komiteja (CDMC), Pārrobežu televīzijas pastāvīgā komiteja (T-TT), padomes pārstāvji devās 14 starptautiskajos komandējumos, kuru izdevumus lielāko daļu veica pasākumu organizatori;
- izpildot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma normu par elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības kontroli, padomes pārstāvji devās divos iekšzemes komandējumos - 1 kontroles braucienā, kā arī ņēma dalību 1 izbraukuma semināra organizēšanā.

Kā viens no svarīgākiem 2011.gadā veiktiem uzdevumiem, bija darbs pie koncepciju „Par jauna Latvijas sabiedriskā elektroniskā medija izveidi”, kurs galvenais mērķis ir sniegt priekšlikumus piemērotākā un ilgspejīgākā risinājuma izvēlei Latvijas Sabiedriskā Elektroniskā medija attīstībai un turpmākās rīcības plānojumam, veicot augsta līmeņa analīzi par iespējamām Latvijas Sabiedriskā Elektroniskā medija izveides alternatīvām, izvērtējot Eiropas Savienības normatīvo regulējumu un prioritātes, saistošo normatīvo bāzi, esošo situāciju Latvijā, starptautisko pieredzi, iespējamo alternatīvo risinājumu ieguvumus, riskus un finansiālos aspektus, kā arī citu būtisku informāciju. 2011.gadā tika izstrādāta „Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālās stratēģijas 2012. – 2017. gadam” .

Arī turpmāk Padome, kā vienu no galvenajiem uzdevumiem, sev izvirza kalpot kā publiska foruma vietai, uzsvāru liekot nevis uz aizliegumiem, bet izglītību, diskusijām, kas vairotu ikviena elektroniskā medija atbildību demokrātiskā vidē, kā arī veikt darbu pie izglītošanas pasākumiem mediju lietošanas jomā. Padome uzskata par nepieciešamu efektīvāk

sekmēt komerciālo raidorganizāciju attīstību un iesaistīt komerciālās un reģionālās raidorganizācijas sabiedriskā pasūtījuma realizēšanā, kur gala patērētājs – skatītāji un klausītāji, būtu galvenie ieguvēji. Kā vienu no prioritātēm, Padome izvirza arī darba turpināšanu pie jauno tehnoloģiju ieviešanas elektroniskajos medijos, kā arī pie programmu saturiskās pilnveidošanas.

Vislielākās problēmas Padomes darbā ir saistītas ar finansējuma neatbilstību pastāvīgai uzdevumu palielināšanās tendencei un vēl lielākā mēra – ar to, ka jau vairāku gadu garumā sakarā ar valsts finansiālo stāvokli nav iespējams realizēt nekādus stratēģiskus projektus, kas, ņemot vērā pasaules elektronisko mediju nozares nepieredzēti straujos attīstības tempus, draud šai nozarei Latvijā ne tikai ar tehnoloģisko atpalicību, bet arī ar pilnīgu iznīkšanu. Kā vienu no risinājumiem finansiālās situācijas stabilizēšanā var minēt faktu, ka Padome ir uzsākusi darbu pie Eiropas Savienības finansējuma piesaistes projektam „Jauna sabiedriskā medija izveide”.

Savu iespēju robežās, Padome turpinās iesākto darbu pie sabiedrisko elektronisko mediju finansiālā stāvokļa sakārtošanas, lai nodrošinātu to darbību Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā noteikto funkciju pilnvērtīgai realizācijai, tai skaitā, piesaistot Eiropas strukturālo fondu un citu finansiālo instrumentu līdzekļus, kas veicinātu Latvijas jurisdikcijā esošo elektronisko plašsaziņas līdzekļu konkurētspēju Eiropas un pasaules tirgū. Šis jautājums tiek ņemts vērā arī apstiprinot nozares nacionālas attīstības stratēģiju nākamajam plānošanas posmam, kas sākas 2012.gadā.